

OBSAH.

Oddíl prvý. Nauky všeobecné.

✓ §. 1. **Pojem držby věcí.** Vymezení pojmu detence a držby str. 5. — Modifikace přirozeného pojmu držby str. 6. — Nauka o držbě. Právo držební a právo k držbě str. 7. — Detence a vůle držitelská. Obsah této (animus dominii) str. 8—10. — Případy pouhé detence (věci) str. 11.

✓ §. 2. **Pojem držby práv.** Vymezení pojmu. Držba věci a práva, jakožto pojmy souřaděné, podřaděné vyššímu pojmu držby vůbec str. 12—14.

✓ §. 3. **Právní povaha držby.** Držba jest pouhým faktem, ač jsou s ní spojeny jisté právní účinky str. 14. — Důkaz toho str. 15. — Zákoník občanský chybně řadí držbu k právům věcným. Klassifikaci té odporují zásady zákona samého str. 15—16. — Držba jakožto předmět právního obchodu. Majetková cena její str. 17. — Držbu nelze při nedostatku vůle držitelské přenést str. 18.

✓ §. 4. **Držba tabulární.** Pojem. Obmezení na práva knihovní str. 18. — Poměr držby tabulární k naturální str. 19. — Držba tabulární není pravou držbou str. 20. — Různost obou str. 21. — Ochrana držební přísluší pouze držbě naturální str. 22.—23. — Účinky t. zv. držby tabulární str. 24. — Výklad §§. 321, 322 a 350 obč. zák. str. 24—26.

✓ §. 5. **O právních účincích držby.** Soudní ochrana. Nemožnost vyzvání k provedení držby práva str. 26, 27. — Účinky držby nejsou: svéobrana str. 27—28, právní domněnka platného titulu str. 28—29, nemožnost vyzvání držitele věci, vítězství ve sporu vlastnickém, neprovede-li žádná strana důkazu str. 30, právo retenční, nabytí vlastnictví okkupací a tradicí, žaloba z domnělého vlastnictví, vydržení, právo věc zužiti a zmařiti str. 31, 32.

✓ §. 6. **O soudní ochraně držby.** Žaloba pro rušení držby a žaloba pro vypuzení z držby str. 32. — Pouhá detence nepožívá ochrany. Důkaz toho str. 32—34. — Rovněž tak držba tabulární str. 34, 35. — Držba chrání se, ať jest jakosti jakékoliv, s jedinou výjimkou nepravé držby proti tomu, od něhož vitiosně nabyta byla str. 35, 36.

Dr. Šikl: Držba dle práva rak.

§. 7. **Proč požívá držba soudní ochrany?** Theorie relativní: důvod v deliktu (Savigny) str. 37, důvod v prospěšnosti, v povaze držby jakoby práva, y možnosti práva str. 38, s hlediska ochrany práva vlastnického (Ihering), v nedokonalosti právní ochrany staršího římského práva (Meischer) str. 38, 39; v úpravě processuálního postavení stran (Krainz). Theorie absolutní: důvod v hospodářské ceně držby (Stahl) str. 40. — Důvod ochrany spočívá v uznaném požadavku právním, aby zabráněno bylo každému svémocnému porušení cizí vůle, třeba pouze ve faktickém výkonu práva se zjevující (Randa). Důsledky str. 40, 41. — Důvod ochrany detence? str. 42.

§. 8. **O subjektech držby.** Způsobilost k držbě předpokládá schopnost míti jmění str. 43. — Pokud jisté osoby nemohou nabytí vlastnictví jistých věcí, jsou též z jich držby vyloučeny. Jednotlivé případy str. 44, 45.

Oddíl druhý. O držbě věcí zvlášť.

§. 9. **O předmětech držby věcí.** Vyloučeny jsou res extra commercium, ať z příčin přirozených str. 45, ať následkem pozitivního práva. Jednotlivé případy str. 46 — Věci veřejné: vody str. 47, cesty str. 48 (nikoliv pozemky železniční str. 49), hřbitovy, školy. Věci nesprávně sem čítané str. 50.

§. 10. **Jak nabýváme držby věcí.** Podstata činu uchopovacího (apprehense): zjednání faktické vlády nad věcí. Jakého činu k tomu třeba, jest otázkou skutkovou, řídící se povahou poměrů; apprehense stupňuje se od pouhé přítomnosti až k uchopení rukou anebo zahrazení pozemku str. 50, 51. — Bližší o této otázce. Savigny a Ihering, kritika obou. Strohal a Piniński str. 52—55. — V §. 312. obč. zák. jsou činy uchopovací pouze příkladmo uvedeny str. 56. — Jednotlivé činy uchopovací: přítomnost, poznamenání, custodia str. 57, uložení, odevzdání klíčů, vykopání pokladu, uchopení zvíře str. 58, ohrazení a vzdělání pozemku, traditio brevi manu. Odevzdání „znameními“ (§§. 315. a 427. obč. zák.) není, jediný případ vyjímajíc, symbolickým, nýbrž skutečným odevzdáním str. 59, 60. — Ustanovení §. 427. obč. zák. vztahuje se pouze k pohledávkám majiteli papíru svědčícím. Odevzdání nástrojů, opatření známkou str. 61, odevzdání listinami, jednotlivé listiny str. 62, 63, constitutum possessorium str. 63, 64, odevzdání smyšlené věci zaslaných (§. 429 obč. zák.) str. 64. — Pozůstalost, dědictví, odkaz? str. 65. — Odvozené nabytí držby. Tradice držby str. 66. — Podstata vůle držitelské. Usnesení věc tak jako svou míti. Podmíněná tradice. Důkaz vůle lze vésti i z indicií str. 68. — Pro nedostatek přirozené anebo právem uznané vůle nemohou držby sami nabytí: osoby právnické, děti, šílení a blbí, řeholníci a uprchlíci str. 68, 69.

§. 11. **Jak nabýváme držby věcí zástupcem.** Požadavky všeobecné str. 69. — Osoby hromadné; na vůli držitelské mohou se pouze zástupci jich usnésti, kdežto skutek uchopovací vykonati mohou i jiné zmocněné osoby str. 70. — Modifikace u věcí obecnému užívání určených a občin str. 71. — Zastoupení ostatních k právnímu jednání nezpůsobilých osob str. 72. — Při zastoupení volném třeba příkazu anebo schválení, jež působí zpět str. 72, 73. — Constitutum possessorium jest možné i když držitel detenci zástupcem vykonává str. 74. — Náležitost justae causae? str. 75. — V případě tradice nabývá

zastoupený držby, i když příjemce odevzdávajícímu neoznámil, pro koho držby nabytí chce str. 79. — Pomocník, náhradník str. 77, 78.

§. 12. **Výhradnost držby. Spoludržba.** Od nemožné composs. plurium in solidum lišiti dlužno spoludržbu reální a intelektuální, spoludržbu věci složené a obmezenou držbu věci str. 78. — Při spoludržbě reální je-t držba dílů přes jich přirozenou anebo právní souvislost od sebe zcela neodvislá str. 79. (Věci hromadné, příslušenství, příbytek, reálná práva str. 79, p. 5.) — Půda, domy str. 80, řeky str. 81. — Při spoludržbě intelektuální jest faktická moc dělena a vůle držitelská směřuje k podílu na faktické moci str. 81. — Použití zásad v příčině spoluvlastnictví platících na držbu str. 82. — Společné příhrady, zdi, meze, atd. Podíly spoluvlastníků musí býti určity a jim známy str. 83.

§. 13. **Jak pozbýváme držby věci.** Corpore et animo. Animo. Derelikce str. 84. — Tradice. Neúplně způsobili k právním činům nemohou pozbyti držby animo str. 85. — Opomenutí držebních činů. Vyloučením věci z právního obchodu pomíjí držba. Corpore. U věci movitých: zkázou, ztrátou, uvázáním se třetí osoby v držbu. U věci nemovitých: přemožením, vypuzením držitele str. 88, tajným uvázáním se třetí osoby v držbu. Způsoby, kterými pozbýváme práv, pro držbu neplatí str. 89.

§. 14. **Jak pozbýváme držby věci zástupcem.** Držba neztrácí se derelikcí, smrtí, zšílením zástupcovým, ovšem ale ztrátou detence proti jeho vůli str. 89, 90. — Ztráta držby, když se zástupce věci zlomyslně ve prospěch osoby třetí vzdá, anebo jí věc odevzdá; aby zastoupený o zpronevěře zástupcově zvěděl, třeba není str. 90, 91. — Za zástupcem ztrácí se držba již osvědčením jeho vůle, nadále pro sebe sama držeti str. 91, 92.

Oddíl třetí. O držbě práv zvlášť.

§. 15 **Která práva jsou předmětem držby.** Držba možná jest pouze u práv majetkových, nikoliv u osobních a rodinných práv str. 92, 93. — Předpokládá se, aby majetkové právo připouštělo opětovný výkon str. 93. — Dle toho jsou předmětem držby služebnosti, horní vlastnictví, ale nikoliv právo zástavní s výjimkou ručního, s retenčním právem spojeného zástavního práva str. 94, 95. — Obligační práva, pokud jedním výkonem pomíjejí, nemohou býti předmětem držby, ale ovšem ona, u nichž tomu tak není. Břemena reálná, práva zapovídací, důchody, commodatum, nájem a pacht, retenční a sekvestrační právo, obligační živnostní a artistická oprávnění jsou předmětem držby str. 96, 97. (Nikoliv právo k úrokům ze zápůjčky.) Práva individuální jsou rovněž předmětem držby, taktéž práva reálná, pokud opětovný výkon dopouštějí str. 98. — Nikoliv právo dědické str. 98, 99.

§. 16 **Jak nabýváme držby práv.** Animus a corpus. Vůle držitelská musí směřovati k výkonu obsahu práva pro sebe jakoby práva str. 99, 100. — Také precario povolený výkon práva jest výkonem skutečným. Rovněž výkon násilný a tajný. Bezelstnosti třeba není str. 101, 102. — Důkaz vůle držitelské. Popření pravosti držby jest v podstatě námitkou str. 103. — U reálních služebností může pouze vlastník (držitel) míti vůli držitelskou, nikoliv osoby

pouze k užívání oprávněné str. 104. — Výkon. Zásady všeobecné. Skutečný výkon obsahu práva; pouhá možnost nestačí. Modifikace u reálních služebností str. 104. — Výkon podstatného obsahu práva. Dostačí výkon jediný str. 105. — Bezprávnost výkonu je lhostejnou. Objem nabyté držby. Oprávnění vedlejší str. 106. — Předpokládá se však možnost práva v sobě. Důsledek zásady té u služebností reálných str. 107. — Držby se nenabývá smlouvou, dědictvím, rozsudkem. Držba tabulární. Přehled jednotlivých případů str. 108. — Služebnosti afirmativní. Služebnosti osobní. Kde výkon předpokládá detenci, nabývá se jí držba práva. Jinak třeba vesměs skutečného výkonu. Právní jednání není skutečným výkonem str. 109. — Aby vlastník věci o výkonu práva zvěděl, potřebí není. Dostačí výkon proti pachtýři, správci atd. Výkon u reálních služebností trvalých a přerušených str. 110, 111. — Služebnosti negativní. Obsah práva. Výkon záleží v trvání nezměněného stavu následkem cizí vůle str. 112. — Zjevy vůle té se strany držitele panujícího pozemku: zákaz, zabránění, záповěď soudní, právní jednání, rozsudek. Podrobení se držitele (detentora) věci služebné str. 113. — Práva zapovídací. Obsah práva str. 114. — Právo musí býti dovoleno. Dnešní zbytky Výkon a vůle. Zjevy a obsah vůle str. 115, 116. — Reálná břemena. Obsah práva. Výkon (plnění a příjem jeho jako reálního břemena) a vůle. Obsah souhlasné vůle. Plnění nevlastníkovu dostačí str. 117.

§. 17. Jak nabýváme držby práv zástupcem? Analogické použití zásad v §. 11. t. d. vyložených. Poměr zastoupení; souhlasná vůle zastoupeného a zástupce. Jinak v příčině zachování držby. Const. poss. u držby práv str. 118, 119.

§. 18. Jak pozbýváme držby práv? Přehled str. 119. — Vzdáním se vůle držitelské. Trvání držby přes nastalou neschopnost vůle. Zjev úmyslu držby se vzdáti str. 120. — Nevykonáváním po určitou dobu. Positivní předpis §. 351. obč. zák. Držba práv se ztrácí nevykonáváním po dobu, ve které by se právo samo promlčelo. Při právech záležejících v opětovných činech stačí jediný výkonný čin během promlčecí lhůty. Dostačí výkon osoby třetí ano i pouhé trvání užitkové samočinnosti zařízení. Při právech záležejících v zařízení na cizím pozemku pomíjí výkon zánikem zařízení a při záporných služebnostech zánikem stavu, v němž služebný pozemek panujícímu prospěch poskytoval str. 121, 122. — Nemožností výkonu. Bez přičinění protistrany: okolnosti nahodilé, změna právních poměrů, čin osob třetích. Všudy tu pomíjí držba ihned str. 123, 124. Čin protistrany: odnětí detence, zmar zařízení, překažení pokusu užívání str. 124, zařízení, k jehož opomenutí právo směřuje (vydržení „svobody“ vlastnictví), odepření plnění, čin proti zapovídacímu právu směřující, zanechání výkonu k zákazu druhé strany str. 125, 126. — Zde se ztrácí držba teprve, nepodá-li se v čas žaloba držební str. 126.

§. 19. Jak pozbýváme držby práv zástupcem. Analogické použití zásad v §§. 14. a 18. vyložených str. 127.

Oddíl čtvrtý. O žalobách držebních.

§. 20. I. Žaloba z rušené držby. Požadavky. Držba věci anebo práva. Práva k opětovným dávkám. Držitel věci a držitel práva. Spoludržitelé

str. 128, 129. — Trvání držby. Meze faktické držby. Rušení: každé zasažení v cizí právní sféru, jež se neděje ve formě právní str. 130. — Jednotlivé případy a judikatura str. 130—132. — Případy formálně správného vsažení v cizí držbu: expropriace str. 133, výkon práva z nouze, případy §§. 422. a 1321. obč. zák., stíhání včel, právo horní. Nezletilí str. 134, 135. — Bližší vysvětlení pojmu rušení. Úmyslu cizí držbu popíratí anebo rušiti se nevyhledává. Rušení bona fide. Skutky nevědomky, ve stavu donucení a osobami vůle neschopnými vykonané nejsou rušením. Žaloba z §. 339. obč. zák. nezakládá se na deliktu str. 135, 136. — Výhrůžka a záповěď? Předpokládá se volný čin rušitelův. Ohrožování držby silami přírodními. Immisce indirektní str. 137. — Rušení vedením stavby str. 138, 139. — Žaloba z rušené držby vedle §§. 340. a 342. obč. zák. Zvláštnosti její: pozbytí ochrany possessorní (i petitorní) následkem opomenutí námitek při šetření stavebním. Zákaz stavby str. 140. — Řízení str. 141. — Při stavbách vodních str. 142. — Žaloba výzyvací. Této lze se uhájiti důkazem držby práva. Actio negatoria str. 143. — Změna novým řádem soudním. Žaloba zjišťovací str. 144.

§. 21. II. **Žaloba pro vypuzení z držby.** Zákon generalisuje interdicta recup. poss. římsk. práva v jedinou žalobu §. 346. obč. zák. Má-li dejičient držbu, jest lhostejno str. 144, 145. — Pojem vypuzení z držby. Násilí (vis) str. 146. — Nevyhledává se ani skutečné (osobní) násilí, ani subjektivní bezpráví. Vědomost nepřítomného držitele jest lhostejnou str. 147. — Lstivé vloudění se v držbu (poss. clandestina). Vylákaná tradice? str. 148. — Precarium. Skutečná smlouva str. 149. — Kdy stává se držba prekaristova nepravou str. 150. — Ochrana proti vrácením prodlévajícímu prekaristovi dá se jen historicky vyložiti. Důsledky str. 151, 152.

§. 22. III. **Společná ustanovení o žalobách pro rušení a pro vypuzení z držby.** Hereditas jacens. Aktivní a passivní přechod žaloby na dědice; nikoliv na nástupce singulární str. 153. — Rušená držba následkem příkazu. Žalovati lze mandanta i mandataře. Nominatio auctoris vedle práva dosavadního a nového soudního řádu str. 154—156. — Rušení z nařízení úředního. Při zmatečnosti úředního výkonu lze žalovati osobu, k jejíž podnětu nařízení bylo vydáno str. 157. — Žaloba proti fisku, zemi, obci, jakožto osobám právníckým str. 158. — Námitky proti žalobě držební. Exceptio vitiosae poss. ab adversario str. 159. — Promlčení. Lhůta 30denní jest dle dosavadního práva promlčecí, dle nového soudního řádu proklusivní str. 160—162. — Exc. rei judicatae? str. 163. — Žalobní prosba. U žaloby pro rušenou držbu: uvedení v předešlý stav, zákaz dalšího rušení, v případě viny náhrada škody. Poslední nárok předpokládá svolení žalovaného; vedle nového soudního řádu jest vyloučen. Cautio de amplius non turbando str. 163. — U žaloby pro vypuzení z držby: vrácení odňaté držby, náhrada škody jako u žaloby předcházející str. 164, 165. — Řízení ve sporu držebním. Vedle cis. nař. z 27. října 1849. Příslušnost. Záležitosti vodní. Stručnost řízení str. 165—168. — Vedle nového řádu soudního str. 169, 170.